

Aproximació a la mitologia xinesa

Pan Gu crea l'Univers. Contes tradicionals xinesos, traduïts per Carles Prado-Fonts, Arola editors, Tarragona, 2005.

De Carles Prado vam comentar, fa un temps, la traducció que havia fet d'una selecció de contes del gran narrador xinès Lu Xun. Ara parlem d'una altra selecció de contes de què es responsabilitza i que s'inclou a la col·lecció Camaleó, que editen Arola editors i la Facultat de traducció i interpretació de la UAB. Com que aquests contes són tradicionals, a la dificultat inherent a tota selecció s'hi afegeix la que es deriva de l'existència de diferents versions de cada text, dificultat que Carles Prado ha resolt de manera clara i senzilla. El primer conte explica la creació del món. Ens apropa, doncs, a un temps en què “no existien ni Cel ni Terra, tot era una immensa bola negra com una gola de llop, que tenia la forma d'un ou de gallina. Ja des de l'antiguitat se l'ha anomenat caos”. Pan Gu era un ésser gegantí que habitava em aquest indret; després de molt de dormir, va despertar-se i, en aquest punt, enutjat per la foscor, va tallar-la amb una destrat. D'aquest tall va néixer tot el que existeix. Aquest relat de la creació té molts punts concomitants amb altres relats: la foscor inicial, el caos, la forma d'ou, l'existència d'un ésser previ creador... Dues diferències, però, són remarcables. Una, la cronologia: no van ser sis dies, com el mite judeocristià, sinó milers d'anys, el procés creatiu. I Pan Gu no va sobreviure a la creació; ans al contrari, quan el món ja estava creat i no hi havia cap perill, el creador va morir. La gran feina del creador havia estat, de tota l'amalgama de coses, separar el Cel de la Terra. Després, les parts del seu cos es van metamorfosar en elements que van poblar Cel i Terra, en un exercici bastant panteista. Pan Gu, però, havia mort sense haver creat la Humanitat. En aquell moment, “la Terra era una extensió muda, deserta i solitària”. La creació de la Humanitat prové d'una deessa, Nu Wa, en veure que el món era ple d'animals però que ella no tenia companyia. Va ser així que va decidir-se a crear uns semblants. Ho va fer amb una bola de fang, òbviament “de color groguenc”. Però la seva feina no va limitar-se a crear els primers, sinó que va modelar milers d'éssers, fins que la Terra va quedar-ne plena. Els contes que segueixen estan disposats en un cert ordre cronològic, en relació a allò que expliquen. El món va quedar, des dels inicis, estructurat en aquestes dues parts: el Cel i la Terra. Al Cel hi ha un Sobirà del Cel, que governa per sobre de tot. Per sota

d'ell hi ha la família reial i un seguit de déus diversos. A la Terra hi ha els humans, organitzats en diferents nacions, cadascuna amb els seus dirigents, però amb un monarca dominant, que vindria a ser el rei del país més important. En certa mesura, doncs, la Terra i el Cel funcionen com dos miralls. En línies generals, les divinitats busquen el bé dels humans, els ajuden i fins i tot arrisquen la vida per salvar-los. En aquests relats, tot és d'unes proporcions descomunals, tant el temps com les distàncies. Parla, potser amb intuïció, d'un fossat marí que no tenia fons. Hi ha muntanyes de 15.000 Km. d'alçada. Els déus, a part de tenir poders màgics, es metamorfosen en éssers molt diversos. D'altra banda, en alguns relats, es produeix la relació amorosa i fins i tot carnal entre humans i animals. En ocasions especials, a més, els humans poden ascendir a l'estatus de la divinitat. Després dels contes mitològics vénen les llegendes, relats a través dels quals s'intenta donar sempre una moralitat, que sol expressar-se en la darrera frase. El llibre va acompanyat d'un disquet en el qual consten digitalitzats els textos en català i xinès, junt a l'enregistrament sonor en xinès. Com que no sé gens de xinès no puc valorar la traducció. El que sí que puc dir és que l'esforç de Carles Prado per acostar-nos aquella llunyana i antiga cultura es compensa pel gust d'aquesta agradable lectura.

JOAN CAVALLÉ

Publicat al diari *El Punt* el 24 de novembre de 2008